

[Per Stig Møller]

de akademiske fagforeninger, om hvilke han skrev, at de var den mest betydningsfulde enkeltfaktor, når man skulle forstå de vanskeligheder, dansk forskning står over for i dag. Eller som nobelpristager August Krogh engang sagde, udnævnes professorer af kongen, men forskere af Gud.

Derfor er det positivt, at rektorkollegiet i sin henvendelse af 6. januar 1989 til undervisningsministeren sætter spørgsmålstegn ved studenter/lærer-ratioen. Denne ratio er for resten også medvirkende til at vanskeliggøre optagelsen af studenter på vore universiteter, så lad os se på den. Der er mange grunde til det.

Her er vi ved den sidste faktor i udviklingen af forskere herhjemme, nemlig vores gymnasieuddannelse. Med den nye gymnasiereform tilstræber vi større kvalitet i uddannelsen, men vi kunne overveje, om vi også skulle fremme de mest forskningsinteresserede, de mest nysgerrige gymnasiasters muligheder for at snuse til forskningsmiljøerne, så vi kan udvikle og anspore deres evner, ligesom vi for resten er så ivrige efter og villige til at udvikle og anspore deres idrætsmæssige evner.

Jeg har her mest talt om den teknologiske forskning, som regeringen sætter mange kræfter ind på at løfte; men det er afgørende for et kultursamfunds udvikling, at vi ikke lægger alle vore æg i teknologiens kurv. Den humanistiske forskning skal følge med og fortsat gøres attraktiv, for at vi kan udvikle de etiske sider af samfundet og udbygge vor åndelige arv. Ellers vil vi aldrig komme til at vide mere, end vi ved, og i øvrigt aldrig blive i stand til at foretage den sammenkobling af humaniora og teknologi, som er forudsætningen for en menneskelig indgang til det teknologiske informationssamfund.

Man skal ikke tage fejl af, at teknologien aldrig handler anderledes, end ånden er rede til, og hvad ånden er rede til, afgøres inden for humaniora af dens forståelse af mennesket på godt og desværre også på ondt. Vi har vist, at vi begriber dette ved nedsættelsen af Det Etske Råd. Etikken kommer nu engang fra det humane og ikke fra det teknologiske. Det er det humane, der sætter det menneskes grænser, og det, der definerer vore drømme. Det er igennem det, vi forstår os selv. Hvad skal det nytte, spørger de effektive. Uden det nytter intet, må svaret være.

Jeg skal derfor slutte med at takke ministeren for, at også han er opmærksom på de humanistiske studier og den humanistiske forskning, og udtrykke den konservative gruppes anerkendelse af hans indsats for forskningen, således som den er udtrykt og sammenfattet i redegørelsen.

Rahbæk Møller (SF):

Denne redegørelse kan i hvert fald ikke beskyldes for uærlighed. Tværtimod er den en tydelig konstatering af, hvor dårligt det står til.

Som det konstateres i redegørelsen, bruger vi 1,4 pct. af vores bruttonationalprodukt på forskning og udvikling. Alle vores vigtigste handelspartnere bruger mere, end vi gør, og som det også konstateres, selv om der ikke er en entydig sammenhæng mellem forskningsindsatsen og landenes præstationer i øvrigt, er der ikke tale om tilfældige sammenfald: Danmarks lave forskningsindsats er en af årsagerne til, at det går så dårligt herhjemme. Jeg kan også være enig i, at det især er erhvervslivets forskningsindsats, det kniber med. Som det siges i redegørelsen, er den tre gange så stor i de mest forskningsintensive lande målt som andel af bruttonationalproduktet. Til gengæld er det en tilsnigelse, når det siges, at den offentlige forskningsindsats ikke er væsentlig mindre i Danmark end i andre lande. Ifølge den forskningsstatistik, som vi netop har fået, udgør den offentlige forskning 0,6 pct. af BNP i Danmark, mens den i udlandet ligger mellem 0,6 og 1,2 pct. af BNP.

Det, der er karakteristisk for redegørelsen, er, at selv om den åbent erkender problemets omfang, indeholder den ingen som helst forslag til løsninger. Den nævner nogle ting, som regeringen har gjort: nogle nye skattefradrag til erhvervslivet, de 70 mio. kr. på finansloven for 1988, som i øvrigt ikke blev videreført i 1989, osv. Men redegørelsen er blottet for fremadrettede tiltag – bortset fra omlægningen i rådsstrukturen, som jeg vil vende tilbage til ved behandlingen af lovforslaget herom.

Det er regeringens erklærede målsætning at nå op på en forskningsindsats på 2,5 pct. inden årtusindskiftet. Redegørelsen og regeringens handlinger i øvrigt giver intet som helst håb om, at vi skal nå dette mål.

I foråret var Folketingets Udvalg angående Videnskabelig Forskning i Finland. Her havde